

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Literatura powszechna wieku XIX (1801-1850)		9.2.0504	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Historii Literatury Polskiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia polska	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Janusz Mosakowski; dr hab. Barbara Zwolińska, profesor uczelni; dr hab. Zbigniew Kaźmierczyk, profesor uczelni; dr Agnieszka Friedrich; prof. dr hab. Edward Jakiel; dr hab. Magdalena Kreft-Świetlik; dr hab. Elżbieta Mikiciuk, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Ćw. audytoryjne		Semestr 3:	
Sposób realizacji zajęć		15 godzin - udział w ćwiczeniach;	
zajęcia w sali dydaktycznej		10 godzin - samodzielne studiowanie literatury i	
Liczba godzin		przygotowanie do zajęć oraz zaliczenia wraz z	
Ćw. audytoryjne: 15 godz.		zaliczeniem.	
		Razem: 25 godzin = 1 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2024/2025 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Dyskusja - Praca w grupach - Rozwiązywanie zadań 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - zaliczenie ustne - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie z oceną na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • aktywnego udziału w ćwiczeniach, systematyczności w zapoznawaniu się z problematyką ćwiczeń, wykazywanej w formie ustnej i/lub pisemnej znajomości zagadnień wymaganych przez prowadzącego ćwiczenia (50%), • zaliczenia ustnego weryfikującego znajomość lektur z literatury wymaganej do zaliczenia zajęć i wybranych dwóch pozycji przedmiotowych z listy lektur uzupełniających (50%). 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	czynny udział w zajęciach	przedstawienie w formie ustnej lub pisemnej wybranych zagadnień proponowanych przez prowadzącego	zaliczenie ustne
Wiedza			
K_W01	+	+	+
K_W02	+	+	+
Umiejętności			
K_U01	+	+	+
K_U03	+	+	+
K_U06	+	+	+
Kompetencje społeczne			
K_K01	+	+	+
K_K06	+		

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Do realizowania treści przedmiotu niezbędne jest wcześniejsze zaliczenie przedmiotu: literatura powszechna do XVIII wieku; w wyjątkowych wypadkach prowadzący zajęcia może odstąpić od tej reguły.

B. Wymagania wstępne

W celu właściwej realizacji treści przedmiotu student powinien posiadać odpowiedni zakres wiadomości na temat najważniejszych dzieł literatury powszechnej od antyku po koniec XVIII wieku, procesów historycznoliterackich, jakie miały miejsce w tym okresie, a także rozwoju form i gatunków literackich; na podstawie tej wiedzy student powinien posiadać umiejętność syntetycznego i analitycznego ujmowania zjawisk historycznoliterackich. W przypadku studentów z zagranicy konieczna jest znajomość języka polskiego w stopniu umożliwiającym zrozumienie treści prezentowanych podczas zajęć i aktywny w nich udział.

Cele kształcenia

Celem głównym przedmiotu jest zapoznanie studentów z najwybitniejszymi dziełami literatury powszechnej pierwszej połowy XIX wieku i jej autorami oraz zdobycie i doskonalenie przez uczestników zajęć umiejętności analizy i interpretacji owych dzieł.

Treści programowe

Problematyka ćwiczeń

Zaznajomienie studentów z problematyką utworów stanowiących kanon literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku, poprzez wskazanie i uzmysłowienie odpowiednich kontekstów estetycznych, literackich, społecznych i historycznych poszczególnych literatur narodowych. Praca z wybranymi tekstami eksponuje specyfikę kulturową poszczególnych literatur narodowych a także zachodzące pomiędzy nimi wzajemne wpływy w sferze procesów historycznoliterackich. Teksty lekturowe omawiane w trakcie zajęć są reprezentatywne dla światowych prądów i stylów literackich charakterystycznych dla 1 poł. XIX wieku.

Treści merytoryczne obejmują problematykę rozwoju, periodyzacji i kształtu romantyzmu i realizmu w poszczególnych literaturach narodowych. Ich zadaniem jest uwypuklenie wspólnych i odmiennych zjawisk zachodzących w literaturze powszechnej 1 połowy XIX, które są istotne dla procesów rozwoju i przemian gatunkowych w ramach poszczególnych rodzajów literackich. Najbardziej reprezentatywne pod tym względem utwory literackie omawiane są w szerszym kontekście tendencji rozwojowych kultury europejskiej oraz ich związków z kulturą i literaturą polską.

Wykaz literatury

Każdorazowo na początku semestru prowadzący zajęcia ustala precyzyjny zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu uwzględniając cele przedmiotu oraz specyfikę konkretnej grupy studentów.

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- H. Balzac, Stracone złudzenia. Wielki człowiek z prowincji w Paryżu, przeł. i wstępem opatrzył T. Żeleński (Boy), War-szawa 1950;
- G. Byron, Kain, przeł. J. Paszkowski, w: Byron, Wybór dzieł, t. 2: Dramaty, PIW 1988;
- G. Byron, Wiersze i poematy, wybrał i oprac. J. Żuławski, Warszawa 1961 (Giaur; Korsarz);
- F.-R. Chateaubriand, Rene, przeł. T. Żeleński (Boy), oprac. A. Tatarkiewiczowa, Wrocław 1964 (BN II, 148);
- Czarny pająk. Opowieści niesamowite z literatury niemieckojęzycznej, wybrał, wstępem i notami o autorach opatrzył G. Kozielek, Wrocław 1988;
- N. Gogol, Martwe dusze. Poemat, t.1, przeł. W. Broniewski, wstępem i objaśnieniami opatrzył A. Walicki, Wrocław 1956 (BN II, 101);
- J.W. Goethe, Faust, przeł. F. Konopka, cz. 1-2, Warszawa 1962;
- Niemiecka nowela romantyczna, wybór, wstęp i komentarz G. Kozielek, Wrocław 1975 (BN II, 181);

- Novalis (Friedrich von Hardenberg), Henryk von Ofterdingen, przełożyli i opracowali E. Szymani i W. Kunicki, Wrocław 2003 (BN II, 247);
- Poeci języka angielskiego, wybór i oprac. H. Krzeczkowski, J. S. Sito, J. Żuławski, t. 1-3, Warszawa 1969-1974 (W. Blake, W. Wordsworth, W. Scott, S. T. Coleridge, P. B. Shelley, J. Keats);
- F. Schiller, Zbójcy. Dramat w 5 aktach, przeł. F. Konopka, wstępem i objaśnieniami opatrzyła O. Dobijanka-Witczakowa, wyd. 2 zm., Wrocław 1964 (BN II, 30).

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- Auerbach, Mimesis. Rzeczywistość przedstawiona w literaturze Zachodu, t. 2, Warszawa 1968;
 - M. Janion, M. Żmigrodzka, Romantyzm i egzystencja. Fragmentu niedokończonego dzieła. Gdańsk 2004;
 - M. Janion, Żyjąc tracimy życie. Niepokojące tematy egzystencji, Warszawa 2003;
 - W. Szturc, „Faust” Goethego. Ku antropologii romantycznej, Kraków 1995;
 - P. Van Tieghem, Główne doktryny literackie we Francji, Warszawa 1971;
 - I. Berlin, Korzenie romantyzmu, red. H. Hardy, przeł. A. Bartkiewicz, Poznań 2004;
 - M. Cieśla-Korytowska, Romantyczna poezja mistyczna, Kraków 1989;
 - I. Dobrzycka, Kształtowanie się twórczości Byrona, Wrocław 1963;
 - R. Dyboski, Sto lat literatury angielskiej, Warszawa 1957; 34. R. Dyboski.
 - M. Janion, Pełnia Fausta czyli tragedia antropologiczna, w: tejsze Prace wybrane, pod red. M. Czerwińskiej, t. 2: Tra-gizm, historia prywatność, Kraków 2000;
 - M. Janion, Prometeusz, Kain, Lucyfer, w: tejsze, Gorączka romantyczna, Gdańsk 1975;
 - M. Jaroszewski, Życie i twórczość E.T.A. Hoffmanna;
 - J. Lasecka, Ocalenie i negacja: epika poetycka Waltera Scotta i George'a Gordona Byrona, „Prace Polonistyczne” XXXIX (1983);
 - G. Lanson, P. Tuffrau, Historia literatury francuskiej, wyd. 3, Warszawa 1971;
 - Literatura rosyjska w zarysie, pod red. Z. Barańskiego i A. Semczuka, Warszawa 1976;
 - Z. Łempicki, Romantyzm; Świat książek i świat rzeczywisty. Przyczynek do ujęcia istoty romantyzmu, w: tegoż, Wybór pism, oprac. H. Markiewicz, t.1: Renesans, Oświecenie, Romantyzm i inne studia z historii kultury, przedmową poprzedził B. Suchodolski, Warszawa 1966;
 - P. Mroczkowski, Zarys historii literatury angielskiej, t. II (Od preromantyzmu do czasów najnowszych), Katowice 1978;
 - Nuda w kulturze, pod red. P. Czaplńskiego i P. Śliwińskiego, Poznań 1999;
 - H. Peyre, Co to jest romantyzm?, Warszawa 1987;
 - M. Piwińska, Złe wychowanie. Fragmenty biografii romantycznej, Warszawa 1974;
 - A. Pomorski, Ten bardzo poważny żart, w: J. W. Goethe, Faust. Tragedia, z niemieckiego przełożył i posłowiem opatrzył A. Pomorski, wyd. II przejrzone i poprawione, Warszawa 2005;
 - M. Praz, Zmysły, śmierć i diabeł w literaturze romantycznej, przeł. K. Żaboklicki, wstęp M. Brahmer, Warszawa 1974;
 - J. Prokopiuk, Novalis, czyli ziarno przyszłości, w: Novalis, Uczniowie z Sais. Proza filozoficzna-studia-fragmenty, Warszawa 1984;
 - A. Rogalski, Trzy portrety niemieckie, Poznań 1980;
 - G. Sampson, Historia literatury angielskiej w zarysie, Warszawa 1968;
 - Studia romantyczne, „Pamiętnik Literacki” 1978 z. 1 i z. 3;
 - H. Taine, Historia literatury angielskiej, Warszawa 1900;
 - A. Thibaudet, Historia literatury francuskiej. Od Rewolucji Francuskiej do lat trzydziestych XX wieku, Warszawa 1997;
- B. Literatura uzupełniająca
- J. Austen, Duma i uprzedzenie, przeł. A. Przedpelska-Trzeciakowa, Warszawa 2006 lub tejsze, Mansfield Park, przeł. A. Przedpelska-Trzeciakowa, Warszawa 2004;
 - E. Brontë, Wichrowe Wzgórza, przeł. J. Sujkowska, oprac. B. Bałutowa, Wrocław 1990 (BN II, 228);
 - Ch. Dickens, Oliwier Twist, przeł. A. Gliniczanka, Warszawa 1953 lub tenże, Klub Pickwicka, przekł. W. Górskiego przejr. i opatrzonego przedm. przez S. Helszyńskiego, wyd. nowe, t. 1-4, Warszawa 1947;
 - T. A. Hoffmann, Diable eliksiry, tłum. L. Eminowicz, 2005;
 - M. Lermontow, Bohater naszych czasów, przeł. W. Rogowicz, wyd. 3, Warszawa 1964 (BN II, 139);

- Manifesty romantyzmu 1790-1830. Anglia, Niemcy, Francja, wybór tekstów i oprac. A. Kowalczykowa, wyd. 2 roz-szerzone, Warszawa 1979;
- E. A. Poe, Opowiadania, wyboru dokonał i przedmową poprzedził, W. Kopaliński, tł. S. Wyrzykowski, wyd 2., t. 1-2, Warszawa 1986 (2 opowiadania);
- A. Puszkina, Eugeniusz Oniegin. Romans Wierszem, przeł. A. Ważyk, wstępem i przypisami opatrzył R. Łużny, wyd 2 zm., Wrocław 1970 (BN II, 35);
- W. Scott, Waverley albo lat temu sześćdziesiąt, przeł. T. Świdarska, Warszawa 1961;
- M. W. Shelley, Frankenstein, przeł. H. Goldmann, wyd. 2, Poznań 1989;
- Straszna wróżba. Rosyjska nowela fantastyczna pierwszej połowy XIX wieku, wyboru dokonał W. Korwin, Warszawa – Moskwa 1988;
- W. M. Thackeray, Targowisko próżności, przeł. T. J. Dehnel, Warszawa 1960;
- A. de Vigny, Wielkość i niewola wojskowego stanu, przeł. J. Guze, Warszawa 1990.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W01, K_W02 K_U01, K_U03, K_U06 K_K01, K_K06	K_W01, K_W02 Student: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie mechanizmy kształtowania kultury europejskiej 1 połowy XIX wieku przez literaturę tego okresu (K_W01, K_W02), • wymienia i charakteryzuje zjawiska, tendencje, nurty, epoki, gatunki i motywy literatury powszechnej powstałej w 1 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • objaśnia powiązania literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku ze sztuką, filozofią i historią powszechną (K_W01, K_W02), • zna gatunki literackie charakterystyczne dla poszczególnych epok literackich i definiuje ich przemiany na przestrzeni 1 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • rozumie najważniejsze pojęcia związane z poszczególnymi etapami procesu historycznoliterackiego w wieku XIX (K_W01, K_W02), • wymienia wybitnych twórców poszczególnych literatur narodowych 1 poł. XIX wieku, przedstawicieli szkół literackich, nurtów i tendencji stylistycznych (K_W01, K_W02), • nazywa i charakteryzuje najważniejsze dzieła literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • identyfikuje relacje występujące pomiędzy poszczególnymi literaturami narodowymi w 1 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • zna i rozumie metody badawcze z zakresu poetyki historycznej i umie wykorzystać je, zajmując się literaturą powszechną powstałą w 1 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • umie analizować i interpretować zjawiska literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02).
	Umiejętności K_U01, K_U03, K_U06 Student: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyselekcjonować najważniejsze problemy i zagadnienia poruszane w opracowaniach literaturoznawczych odnoszących się do literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku (K_U01), • samodzielnie organizuje sobie pracę z tekstami uzupełniającymi i zdobywa wiedzę korzystając z sugestii prowadzącego ćwiczenia (K_U01, K_U03), • poprawnie klasyfikuje i charakteryzuje główne epoki, prądy i zjawiska literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku (K_U01, K_U03), • w uzasadnieniu swych sądów i interpretacji dotyczących literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku posługuje się argumentacją opartą na znajomości podstawowych metod analizy i interpretacji literaturoznawczej (K_U03), • potrafi zidentyfikować wpływ literatury powszechnej na literaturę polską (K_U03), • potrafi analizować i interpretować dzieła literatury powszechnej powstałe w 1 poł. XIX wieku (K_U03), • uczestniczy w dyskusji dotyczącej literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku, wykorzystując wiedzę nabytą w trakcie zajęć oraz pracy indywidualnej (K_U01, K_U03), • analizuje, poddaje krytyce i wypowiada się pisemnie lub ustnie na temat omawianych dzieł literackich i odnoszących się do nich tekstów literaturoznawczych (K_U01, K_U03) • uświadamia sobie zakres własnej wiedzy dotyczącej literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku i konsekwencji z tego wynikających (K_U06),

- dąży do samodzielnego poszerzania posiadanej przez siebie wiedzy na temat literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku i umiejętności jej interpretowania (K_U06).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01, K_K06

Student:

- zajmując się zagadnieniami literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku, potrafi pracować samodzielnie oraz w grupie, umie kierować pracą zespołową (K_K01),
- w wyrażaniu opinii na temat literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku zachowuje ostrożność oraz krytycyzm wynikające z uświadomienia sobie wieloaspektowości obserwowanych i ocenianych zjawisk, wypowiedzi i faktów (K_K01),
- wykazuje wrażliwość kulturową w stosunku do literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku pojmując ją jako ważny element wspólnego dziedzictwa kulturowego i komunikacji międzykulturowej (K_K01),
- uczestniczy aktywnie w życiu kulturalnym jako jego uczestnik, odbiorca i propagator, wykorzystując także wiedzę dotyczącą literatury powszechnej 1 poł. XIX wieku (K_K01, K_K06).

Kontakt

janusz.mosakowski@ug.edu.pl